

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Probatur item ex literis à clero Gallicano ad Bonifacium octavum scriptis. Ex iis colligitur, non solùm Episcopos, sed etiam laïcos, censuisse de politiae ecclesiastica. Tum, Proceres & populum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Vide lib. 4. c. 15.
5. 1.

rate, tractaremus. Verùm id quod sequitur magni momenti est. Nam Radulfus restitutus quidem est, ut Ivo optaverat, sed ea lege, ut homagium ab omnibus Episcopis præstari solitum Regi præstaret. Gregorius septimus, Urbanus secundus, & Paschalis secundus Summi Pontifices prohibuerant in Conciliis Romanis ne Episcopi homagium præstarent Principibus. At Galli nostri his decretis consensum suum adhibere noluerunt. Vnde intelligere possumus Concilia regia non cessisse Romanis quæ jura regia infringebant, ac præterea eadem Concilia adegisse Episcopos regni ad reverentiam erga Principes. *Sed reclamante Curia, inquit Ivo, plenariam pacem impetrare nequivimus, nisi prædictus Metropolitanus per manum & sacramentum eam fidelitatem Regi faceret &c. Quod persuadentibus & impellentibus totius Curie optimatibus, etsi propter mandatorum rigorem minus licebat, factum est tamen, quia ecclesiastica paci & fraternæ dilectioni sic expediebat.* Rogat autem Ivo Paschalem Papam ut factum illud gratum habere velit, quod non alia de causa pravum est quam quòd superiorum prohibitioni contradicatur; verùm illud esse tolerandum, quòd neque reparari possit, neque locus sit ultioni: *Ibi consilij & pietatis studeatis visceribus abundare ubi fas non est debitam fortitudinem exercere.*

II. Alterum exemplum petitur ex literis à clero Gallicano ad Bonifacium octavum Papam scriptis. Docent quippe Regem Philippum Pulcrum convocasse Episcopos, Abbatibus, Priores conventuales, Decanos, Præpositos, & procuratores Ecclesiarum cathedralium & collegialium, syndicosque & procuratores urbium & communitatum regni, eos verò, juxta Principis edictum, Parisios accessisse, & in Ecclesia cathedrali congregatos esse anno M C C C I I. die decima mensis Aprilis. In eo conventu, cui Philippus interfuit, oratio Principis per procuratorem ejus audita est. Differuit ergo Archidiaconum Narbonensem Philippo Regi literas Pontificis reddidisse, in quibus duo quædam continerentur. Primum, regnum Franciæ sedi apostolicæ subiectum esse, etiam quoad temporalia. Secundum, quod nihil aliud erat quam primi executio, præcipere Pontificem omnibus Prælatibus, Magistris in Theologia, & Professoribus utriusque Iuris, ut Romam accedant, ad corrigendum excessus & damna quæ Rex, Officiales ejus Barones, & populi inferebant Ecclesiis & personis ecclesiasticis. Quoniam verò ex illa Episcoporum aliorumque virorum absentia oriretur miserrima totius regni vastitas, unde sequeretur perniciēs fidei rarissime sacramen-

torum usus, præter immensam vim auri quæ extra regnum ea ratione asportaretur, vellet Principem, cum consilio hujus conventus, providere ne quid detrimenti Regi, regno, & Ecclesiæ Gallicanæ adferant ea quæ à Summo Pontifice & Ecclesiæ Romana tentabantur circa hæc quæ supra dicta sunt & alia nonnulla capita. Introductas nempe reservationes Beneficiorum, consecrationes Archiepiscoporum & Episcoporum ademptas Episcopis comprovincialibus, Beneficia à Summo Pontifice conferri alienigenis, qui neque in iis resident, neque ullo munere suo funguntur; super hæc, omitti non debere pensiones, novas exactiones, & servitia immoderata, nonnullasque alias novitates, quas Princeps dissimulare ultra non poterat. Tum à Prælatibus, Baronibus, ceteris, & ab unoquoque eorum summo studio postulavit, præcepit tanquam dominus, & ut amicus rogavit, ut se consilio & ope sua juverent, quemadmodum ad id tenebantur ratione fidei quam Principi sponderant. Quippe cupere se seriò studere conservandæ antiquæ libertati, honori, & statui regni sui suorumque subditorum, ac præterea reparandis damnis supra memoratis, ac reformationi regni & Ecclesiæ Gallicanæ. At Baronibus & syndicis communitatum seorsim deliberantibus in hac materia, una omnium vox fuit, reddere se Principi gratias quòd tam præclarum consilium suscepisset, vitam porro se ac fortunas suas lubenter oblaturus periculis, ut regium illud consilium ad effectum perducatur. Addunt autem se novitates illas non toleraturos deinceps, tamen si Princeps eas pati aut dissimulare voluerit. Episcopi verò in epistola sua quam diximus ad Bonifacium aiunt se conatos esse amicos Regis ac Baronum placare ac lenire, ac publicè dixisse eam Summo Pontifici mentem non fuisse ut libertatem regni vel famam Regis violaret. Coactos tamen statim respondere, omni cunctatione remota; adeo ut publicè tunc dictum ad eos fuerit quòd si quis ipsorum contrariam sententiam promeret, haberetur pro inimico Regis & regni. *Ac prædicto, inquit, patenter & publicè universis quòd si quis voluntatis contraria appareret, ex tunc pro inimico Regis & regni notoriè habebatur.* Cùm autem intelligerent in eo positum esse negotium ut si voluntati Regis & Baronum repugnarent, periculum esset ne laici exuerent reverentiam & obsequium in Ecclesiam Romanam & Gallicanam, necessitate illa adactos respondisse adjuvatos se Regem consilio & ope sua pro conservatione personæ ejus, juriumque, honorum, ac libertatis

regni, eos nimirum Episcopos qui ducatus, comitatus, baronias, aliave feuda possidebant, juxta conditiones suorum juramentorum, alios verò, secundum sponfionem fidei. Regi nihilominus supplicasse ut pateretur Episcopos ad Bonifacium accedere, quandoquidem Romano Pontifici obedire tenebantur. Regem verò ac Barones respondisse non permisuros se ut Episcopi iter illud aggredierentur. Cùm itaque manifestum foret imminere disfidium inter regnum & Ecclesiam Romanam, cùm eis minæ frequenter proponantur pro captione temporalitatis, resque eò devenerit ut pro nihilo habeantur excommunicationes quas ferri circa hæc contingeret, orare se Pontificem ut eam curam his malis adhibeat quæ animorum concordiam possit reducere, tum etiam ut literas revocet quibus eos evocaverat ad Concilium, *vocationis edictum*, ut aiunt Episcopi.

Epistola illa manifestè probat duas observationes à me paulò antè prolatas. Primum quidem, non solum personas ecclesiasticas, sed universum conventum deliberasse de politica ecclesiastica ad prohibendam novitatis introductionem. Tum, Proceres & populum continere solitos in officio clericum, eisque securitatem addere adversus aulae Romanæ terrores.

III. Intelligebant sanè personæ ecclesiasticæ eum agendi modum plurimum valere apud ingenia Curia Romanæ. Itaque quoties privatim eorum intererat, publicè protestabantur non solum non assentiri se Summi Pontificis desideriis, sed etiam Regem & Principes palam obfistere, adeo ut minarentur se vitam ac fortunas suas ea de causa lubenter objecturos periculo. Illustre hujus rei exemplum extat in conventu Ecclesiæ Gallicanae quem anno MCCXXVI. Avarici Biturigum egit Romanus Cardinalis; ut in Henrico tertio narrat Matthæus Parisius. Cùm is de negotio Albigenfium disseruisset, secretis conatibus, cùm jam plures ex delegatis recessissent, obtinere tentavit ut ratio haberetur petitionis quam Papa faciebat, nimirum ut duarum præbendarum collatio sedi apostolicæ reservaretur, quarum una ad Episcopi aut Abbatis collationem pertineret, alia verò ad Capitulum aut monasterium. Verùm huic petitioni intercesserunt procuratores Capitulorum Ecclesiarum metropolitanarum, asserentes id fieri non posse quin scandalum ingens excitetur in Ecclesia Gallicana, consensum verò quorundam nullius roboris futurum in causa quæ ad publicam omnium utilitatem spectabat. Addunt autem Regi & omnibus Principibus

destinatum esse ei petitioni obfistere: *Cùm ferè omnes majores, & generaliter omnes subditi, necnon & ipse Rex, & omnes Principes, parati sint contradicere & resistere usque ad capitis expositionem & omnis honoris privationem; præsertim cùm videatur imminere, propter hoc scandalum, subversio regni & Ecclesiæ generalis.* Infrà: *Domine, moveat vos zelus universalis Ecclesiæ: quia si omnium esset universalis oppressio, posset timeri ne immineret generalis discessio, quod Deus avertat.* Verba hæc cum indignatione quadam facta Legati consilium interruperunt: qui palam professus est se, cùm in Curia Romana versaretur, nunquam consensisse hujuscemodi exactionibus, & haud dubiè mandatum illud ad se missum esse ea mente ut executioni mandaretur si Imperij aliorumque regnorum consensus accederet.

CAPVT XXXIV.

Synopsis.

I. De Concilio Ecclesiæ Gallicana tempore schismatis ultimi.

II. In iis nihil reperitur adversum regia auctoritati; qua semper tota integra conservata est. Deliberationes Ecclesiæ Gallicana spectantur tantum velut consilium Regi datum. Indigent ejus consensu & confirmatione. Debent conservare statuta Conciliorum. Praclara verba Joannis Iuvenalis de Vrsinis Advocati regij referuntur.

III. Carolus sextus conatur extinguere schisma. Eam ob rem congregavit Concilium Gallicanum; in quo decreta est cessio Benedicti XIII. quam is pollicitus erat.

IV. Ex diversis ordinibus constat esse hanc congregationem probatur ex constitutione Caroli. Cautè itaque intelligendus est Archiepiscopus Remensis, qui solius cleri mentionem facit.

V. Ordo observatus in rogandis personarum ecclesiasticarum sententiis explicatus verbis Joannis Iuvenalis de Vrsinis. Simon Gramandus Patriarcha Alexandrinus presuit huic conventui. Ei per legatos presuisse Regem adnotatum est in vita MS. Caroli sexti.

VI. Legati ad Benedictum missi, qui viam cessionis ei proponerent. Vir callidus eorum ingenia elusit. Rursum legatio ad eum missa; itaque ad Bonifacium nonum ab Hispania. Irrito conatu. Dein subtractio ab obedientia Benedicti decernitur in Concilio Ecclesiæ Gallicana.

VII. Ei restituntur obedientia, opera Ducis Aurelianensis.

VIII. Rursum in congregatione Ecclesiæ Gallicanae anno 1406. agitata est materia cessionis & subtractionis. Quorundam audacia edicto Principis repressa, qui aperte movebantur in viam cessionis & subtractionis. Tum pronuntiat Concilium non toleraturos se deinceps reservationes Beneficiorum aliave ingenia aula Romana. Magni viri interfuerunt huic Concilio.